

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ «ΕΛΕΝΗ»

1. Μελετήστε το απόσπασμα από την Ελένη του Γ. Ρίτσου (παράλληλο 7, σελίδα 37) στη διεύθυνση:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C112/379/2521,9740/>

Λαμβάνοντας υπόψη τους στίχους απαντήστε στο ερώτημα αν η ομορφιά εξασφάλισε στην Ελένη μια ευτυχισμένη και κοινωνική ζωή.

Α. Σύμφωνα με το απόσπασμα του Γ. Ρίτσου η ομορφιά της Ελένης δεν της εξασφαλίζει μια ευτυχισμένη και κοινωνική ζωή. Αυτό το συμπεραίνουμε από την αντίδραση της τσαρίνας, όταν ο καθρέφτης της απάντησε ποια είναι η ομορφότερη σε όλη τη χώρα. Εκείνη πρασίνισε από λύσσα και τα μάτια της έβγαλαν φλόγες μίσους όταν άκουσε ότι η ομορφότερη ήταν η Ελένη. Τέλος το απόσπασμα μας δίνει να καταλάβουμε ότι η Ελένη ίσως να μην ήταν αγαπητή και στις υπόλοιπες γυναίκες της χώρας λόγω της ζήλιας τους για την υπερβολική της ομορφιά.

Αναστασία Παράσχου, Γεωργία Τερζή, Ελένη Παππά

Β. Η ομορφιά στις μέρες μας -συνήθως- θεωρείται χάρισμα και οι όμορφοι άνθρωποι είναι τυχεροί. Πιστεύουμε ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν ευτυχισμένη προσωπική και κοινωνική ζωή. Αυτό όμως δεν συνέβη στην Ελένη του Ευριπίδη. Η ομορφιά της Ελένης, σύμφωνα με τον Ευριπίδη, ήταν και η δυστυχία της. Αρχικά οι τρεις θεές: η Ήρα, η Αθηνά και η Αφροδίτη, διαφώνησαν μεταξύ τους για το ποια ήταν η ομορφότερη. Είναι γνωστό ότι οι θεές ζήτησαν από τον Πυρή, γιο του βασιλιά της Τροίας, να διαλέξει. Εκείνος διάλεξε την θεά Αφροδίτη αφού είχε υποσχεθεί να του δώσει την Ελένη, η οποία ήταν παντρεμένη με τον Μενέλαο, βασιλιά της Σπάρτης. Όλοι οι Έλληνες νόμιζαν ότι ο Πάρις πήρε την Ελένη μαζί του στην Τροία και έκαναν πόλεμο για να την πάρουν πίσω. Στην πραγματικότητα ο θεός Ερμής την είχε μεταφέρει στην Αίγυπτο και στη θέση της είχε βάλει ένα είδωλο. Λόγω της ομορφιάς της έγινε μισητή σε όλους τους Έλληνες, διότι αν δεν ήταν εκείνη ο Τρωικός Πόλεμος δεν θα είχε γίνει. Πολλοί άνθρωποι δεν θα είχαν σκοτωθεί στη μάχη και δεν θα βρίσκονταν για δέκα χρόνια μακριά από την πατρίδα.

ΜΕΛΙΝΑ ΚΑΡΡΑ

Γ. Όπως αναφέρει ο Γιάννης Ρίτσος στο ποίημα του Ελένη, η ομορφιά δεν είναι το παν. Η Ελένη, η οποία είναι αντικειμενικά όμορφη δεν έχει ουσιαστική ευτυχία την ζωή της. Μέσα στο ποίημα η Ελένη αναφέρει πως όλα τα κάλλη της δεν είχαν ουσία,

ήταν επιφανειακά, απλά κοσμήματα χωρίς βάθος. Πλέον τίποτα δεν έχει νόημα αφού η ομορφιά της δεν της έδωσε ούτε επιτυχημένη προσωπική ή κοινωνική ζωή. Όπως αναφέρει και αυτή πλούτη, πόλεμοι, δόξες και φθόνοι είναι απλά κοσμήματα χωρίς αξία. Από αυτά συμπεράνουμε κάτι που ισχύει ακόμα και σήμερα. Η ομορφιά όσο μεγάλη ή μεγαλοπρεπής είναι, είναι ανάξια να χαρίσει στον κάτοχο της κάτι παραπάνω από θελκτικότητα, δηλαδή είναι κάτι ασήμαντο μπροστά σε άλλες αξίες που χαρίζουν πραγματική ευτυχία.

Τσιβίκης Χρήστος

Δ .Βλέπουμε μέσα από το απόσπασμα του ποιήματος του Γιάννη Ρίτσου «Η Ελένη» τον ποιητή να χρησιμοποιεί την μυθική Ελένη που όμως είναι μια ηλικιωμένη 100-200 χρονών ,άσχημη, καμπουριασμένη και ασάλευτη. Η πρωταγωνίστρια λέει ότι όλα έγιναν δίχως νόημα, δίχως σκοπό, διάρκεια και ουσία. Μπορεί να αποκόμισε πλούτη και δόξα αλλά δημιούργησε πολέμους και φθόνους λόγω της ομορφιάς της. Ισχυρίζεται πως δεν ξεχνά μόνο τις λέξεις αλλά και τα ονόματα που τα συγγέει μεταξύ τους. Θυμάται μόνο και αναφέρει τα μυθικά πρόσωπα της οικογενείας της και αλλά από τον Τρωικό Πόλεμο. Η μοναξιά την κάνει να παραλογίζεται. Νιώθει την παρουσία των νεκρών μέσα στο ίδιο της το σπίτι, όμως αυτό δεν την πονά, αφού δεν προσπαθούν να επιβάλουν την ανάμνηση τους. Ο νους της πάει πάλι στους άντρες που γνώρισε. Ήταν δειλοί, πολυάσχολοι και ματαιόδοξοι. Μια μόνο ανάμνηση αγγίζει τη καρδιά της: ένα δειλινό ήταν ανεβασμένη στα τείχη της Τροίας και έβλεπε από κάτω τους Τρώες και τους Αχαιούς. Ο Πάρης και ο Μενέλαος μονομαχούσαν για χάρη της. Στο τέλος αποκαμωμένη ζητά από τον επισκέπτη της να φύγει προφασιζόμενη ότι νυστάζει. Σώπασε. Έγειρε το κεφάλι της πίσω . Ίσως κοιμήθηκε. Ο άντρας σηκώθηκε να φύγει. Έφτασε στην εξώπορτα αλλά άκουσε φωνές πίσω του. Οι δούλες ήταν. Η Ελένη είχε ξεψυχήσει.

ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ε. Μέσα από το κείμενο Ελένη του Ευριπίδη βλέπουμε ότι η ομορφιά της Ελένης είναι μια καταστροφική υπόθεση για αυτή αλλά για όλους όσους συναναστρέφονται μαζί της. Επίσης είναι η αιτία των δεινών της και των δεινών των άλλων ανθρώπων. Ύστερα μελετώντας το παράλληλο κείμενο 7 θα διαπιστώσουμε ότι ο ποιητής υποστηρίζει ότι η ομορφιά και το κάλλος της Ελένης είναι καταστροφικά. Ωστόσο αναφέρεται ότι θρηνεί για τα πάθη της, τις συμφορές που τις έχουν συμβεί και ότι η ομορφιά της δεν έχει καμία σημασία. Επίσης λυπάται για τα δεινά του πολέμου και επισημαίνεται το αίσθημα της θλίψη. Αναφέρεται ότι η ομορφιά είναι άκαρπη και ανώφελη, δεν αποτέλεσε μέσο για μια ευτυχισμένη ζωή σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. Αποτέλεσε αφορμή πολέμων και διενέξεων που θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί. Σ' αυτούς τους πολέμους ανθρώπινες ζωές χάθηκαν χωρίς λόγο. Η ομορφιά έγινε κάτι το ασήμαντο εφόσον δεν συνετέλεσε στην πρόοδο και την εξέλιξη, αλλά στη στασιμότητα.

Z. Σύμφωνα με τον Ευριπίδη αλλά και με τον Ρίτσο η ομορφιά της Ελένης κάθε άλλο παρά προνόμιο ήταν, καθώς αυτή ήταν η αιτία μιας χρόνιας διαμάχης, πολέμων, προσωπικών συγκρούσεων αλλά και μιας κακής κοινωνικής και προσωπικής ζωής. Αρχικά η Ελένη βλέπει την ομορφιά της σαν μια κατάρα που την εμποδίζει στο να ζήσει μια κοινωνικά και προσωπικά ευτυχισμένη ζωή. Επίσης η Ελένη δεν μπορούσε να γίνει κοινωνικά αποδεκτή από τον κοινωνικό της περίγυρο αφού όλοι την έβλεπαν σαν μια κινούμενη κατάρα που λόγω της ομορφιάς της καταστρέφει τα πάντα και δημιουργεί συγκρούσεις και διαμάχες γύρω από το πρόσωπό της. Επιπλέον σύμφωνα με το ποίημα του Ρίτσου βλέπουμε το πόσο ο ποιητής θεωρεί ότι η Ελένη έζησε μια ζωή για το τίποτα, χωρίς νόημα, παρά τα προνόμια που είχε ως βασίλισσα. Τέλος ο ποιητής συνεχίζει λέγοντας ότι ο λόγος και η αιτία διαμαχών, συγκρούσεων και πολέμων ήταν η ομορφιά μιας γυναικιάς είδωλο.

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΟΣ

H. Η ομορφιά της Ελένης δεν της εξασφάλισε μια ευτυχισμένη ζωή, αν κρίνουμε ότι η ομορφιά της ήταν η αιτία που πέρασε τόσα. Εξαιτίας της ομορφιάς της έγινε έπαθλο σε ένα παιχνίδι των Θεών κι βρέθηκε σε ένα αδιέξοδο που η ίδια δεν ευθυνόταν. Έτσι η προσωπική και κοινωνική ζωή της, δεν πραγματοποιήθηκε όπως η ίδια θα ήθελε.

Αγγελική Μποζιονέλου

2. Μελετήστε το απόσπασμα της Σαφφούς (παράλληλο κείμενο 3,σελ 59). Ποια αντίληψη για την Ελένη αντανακλά το ποίημα; Πώς αντιδρά, σύμφωνα με την ποιήτρια, μια γυναίκα παρασυρμένη από το πάθος;

A. Στο ποίημα της Σαφφούς η Ελένη παρουσιάζεται σαν μία μοιραία γυναίκα που η ομορφιά της προκάλεσε πλήθος συμφορών. Χώρισε τον άντρα της που ήταν γενναίος και καλός, έγινε η αιτία να ξεσπάσει πόλεμος μεταξύ Ελλήνων και Τρώων και να καταστραφεί η μάνα και κόρη αφού για χάρη του έρωτά της εγκατέλειψε την κόρη της και τους γονείς της. Βέβαια, όλα αυτά συνέβησαν και γιατί η δύναμη του έρωτα ήταν μεγαλύτερη απ' ότι μπορούσε να αντέξει, το πάθος παρέσυρε τη λογική της, το καταλυτικό αυτό συναίσθημά της κυρίεψε και την αποπροσανατόλισε.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΡΕΣΒΕΛΟΥ

B. Η Σαφφώ παρουσιάζει την Ελένη σαν μια ερωτευμένη γυναίκα που εγκατέλειψε τον άντρα της, την κόρη της και τους γονείς της για έναν άλλο άντρα, τον Πάρη, με παρότρυνση της Αφροδίτης. Στο απόσπασμα αυτό της Σαφφούς η Ελένη είναι υπεύθυνη για όσα της αποδίδει η μυθική παράδοση: πράγματι εγκατέλειψε τον άντρα, την κόρη και τους γονείς της και έγινε η αιτία για την καταστροφή της Τροίας. Όμως στο ποίημα φαίνεται και η αιτία αυτής της συμπεριφοράς είναι ο έρωτας που

ξεσήκωσε στην καρδιά της η Αφροδίτη. Ο έρωτας που λυγίζει τις ηθικές αντιστάσεις του ανθρώπου και επιδρά καταστροφικά στην καρδιά του. (Πολύ εύκολα η καρδιά λυγάζει τα' ανθρώπου./ Κι αμέσως λαχταράει στο νου ό,τι βάλει) .Η Ελένη λοιπόν παρουσιάζεται ως ένοχη συγχρόνως όμως και ως θύμα της καταστροφικής εξουσίας του ερωτικού πάθους.

Πλιατσικούρας Θανάσης

Μαρούλης Άγγελος

3. Ακούστε τον Γιώργο Σεφέρη να απαγγέλλει το ποίημά του «Ελένη» στη διεύθυνση <https://www.youtube.com/watch?v=euWjIapig20> και γράψτε σε ένα κείμενο για τα προβλήματα που είχε στο παρελθόν και έχει – αν έχει- στις μέρες μας να αντιμετωπίσει μια παντρεμένη γυναίκα με βάση τις φήμες για το όνομά της.

A. Στις μέρες μας πολλές γυναίκες αντιμετωπίζουν προβλήματα με βάση τις φήμες που δημιουργούνται πάνω στις σχέσεις τους. Αρχικά, κάποιες από τις φήμες που σπιλώνουν τη συζυγική τους σχέση, είναι αυτές που έχουν να κάνουν με την απιστία προς τους συζύγους τους. Τα προβλήματα που δημιουργούνται γύρω από αυτές τις φήμες είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης από τον άντρα, η κακή εικόνα που έχουν στο εξωτερικό περιβάλλον και οι χωρισμοί. Η Ελένη αντιμετώπιζε τα ίδια προβλήματα χωρίς στην πραγματικότητα να έχει δώσει η ίδια κανένα δικαίωμα αλλά το είδωλό της. Οι θεές έχοντας την ως τρόπαιο για τον διαγωνισμό, την θίγουν και της χαλάνε την φήμη προς τον ελληνικό λαό, ο οποίος πιστεύει ότι αυτή είναι η αιτία του τρωικού πολέμου. Υπάρχουν και σήμερα πολλές ίδιες περιπτώσεις οι οποίες έχουν συνέπειες σε πολλά διαζύγια. Πολλές είναι οι φορές που υπάρχουν παιδιά στην οικογένεια και καταλήγουν να μεγαλώνουν με γονείς σε απόσταση. Αυτό τους προκαλεί ψυχολογικά προβλήματα μεγαλώνοντας. Τα παιδιά μεγαλώνοντας μπορεί να ακολουθήσουν το ίδιο παράδειγμα ή να μην κάνουν οικογένεια.

ΚΡΕΤΣΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

B. Τα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει μια γυναίκα είναι τα εξής μπορεί να μην την θέλει ο άντρας της επειδή μπορεί να ακούσει τις φήμες που λένε για αυτήν και να την χωρίσει, αλλά αυτή ξέρει την αλήθεια και τι έχει γίνει. Όμως οι άλλοι άνθρωποι πιστεύουν τα ψέματα που λένε για αυτή. Και αυτό γίνεται και τώρα. Τις περισσότερες φορές ακούνε τους άλλους και όχι την ίδια την γυναίκα.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΙΝΑ

Γ. Στις μέρες μας η τιμή της γυναίκας δεν εξαρτάται από τα ίδια πράγματα που εξαρτιόταν παλαιότερα .Αρχικά , τα δικαιώματα ανάμεσα στα δύο φύλα δεν ήταν ισότιμα. Στη γυναίκα ασκούταν αυστηρή κριτική, όταν απατούσε τον σύζυγο της με αποτέλεσμα να φθείρεται η τιμή της. Όταν αυτό συνέβαινε η ποινή τότε ήταν ο πετροβολισμός . Σήμερα δεν ισχύει κάτι τέτοιο ,αφού όταν υπάρξει απιστία ανάμεσα σε μία συζυγική σχέση υπάρχει το ενδεχόμενο του διαζυγίου κάτι που παλαιότερα δεν υπήρχε. Ένα ακόμα πρόβλημα ήταν η αποκοπή από την οικογένεια της , αφού ντρεπόταν για αυτήν. Αυτό δεν ισχύει στην εποχή που ζούμε αφού οι περισσότερες οικογένειες υποστηρίζουν τα παιδιά τους σε όλες τους τις αποφάσεις, ακόμα και όταν αυτές δεν είναι σωστές. Ο κόσμος την περιγελούσε και ντρεπόταν να γυρίσει στο σπίτι της αφού όλοι θα έλεγαν άσχημα λόγια για αυτήν. Στην εποχή που ζούμε αυτό δεν συμβαίνει αφού είναι συνηθισμένο.

**Κατερίνα Μαχαίρα, Αντωνία Κορολή, Έλενα Σωτηροπούλου,
Κλέα Μπερντούφη, Σοφία Βελτσανάκου, Ανδριάννα
Κωτσιοπούλου.**

4. Διαβάστε το κατηγορητήριο της Ανδρομάχης εναντίον της Ελένης [παράλληλο 2, σελίδα 13]

Αρχικά να επισημάνουμε ότι η Ανδρομάχη είναι μία βασανισμένη γυναίκα που έχει χάσει τον άντρα και τον γιο της στο Τρωικό Πόλεμο, αλλά επίσης και τον πατέρα της και τα αδέρφια της νωρίτερα. Για όλα αυτά υπεύθυνη θεωρεί την Ελένη επειδή παρασυρμένη από τα πάθη της καταστρέφει όχι μόνο τις ζωές των άλλων αλλά και των αγαπημένων της προσώπων όπως των γονιών της και της κόρης της.

ΣΚΟΥΜΠΗ ΜΑΡΙΑ